

KUPIŠKIO LAURYNŲ STUOKOS-GUCEVIČIAUS GIMNAZIJA

PATVIRTINTA

Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus
gimnazijos direktoriaus

2022 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. 1-126

POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rekomendacijų dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams aprašas (toliau – Aprašas) skirtas Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijai (toliau – Gimnazija).

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams rekomendacijomis, pritartomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr.V-1268.

3. Aprašu siekiama padėti Gimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

4. Aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Gimnazijoje sąlygas.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Gimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų

jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Gimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

6. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

7. Sprendžiant mokinio elgesio problemas bei taikant poveikio priemones turi būti vadovaujamosi Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, priimta Generalinės Asamblėjos 44/25 rezoliucija pagal Trečiojo komiteto pranešimą (A/44/736 ir Corr. 1), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 2 d. nutarimo Nr. 1071 redakcija), Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. V-1129 redakcija), Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950, Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-663“ ir kitais teisės aktais, taip pat prioritetingas vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

8. Gimnazijos darbuotojas, esant Apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 8.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
- 8.2. iškviesti Gimnazijos vadovą ar jo įgaliotą atstovą;
- 8.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 8.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

9. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

10. Apraše numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Gimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais

atvejais į mokinio padarytus Gimnazijos mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitu teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas Gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) Panevėžio apsk. VPK Kupiškio r. policijos komisariatas.

12. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir Gimnazijos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu privalu fiksuoti raštu Gimnazijos vadovo nustatyta tvarka.

13. Gimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys Gimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsivaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III. UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

14. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu, kai:

14.1. mokinio elgesys kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai: mokinys mėto daiktus į kitus mokinius, vaikšto, bėgioja po klasę, naudoja draudžiamus daiktus, demonstruoja save žalojančią elgesį (tranko galvą į sieną ar suolą, braižosi, pjaustosi rankas ar kojas, kėsina šokti pro langą);

14.2. mokinys pažeidžia kitų asmenų garbę ar orumą, naudoja psichologinį ar fizinį smurtą: užgaulioja kitus, tyčiojasi iš kitų, vartoja necenzūrinius žodžius, prasivardžiuoja, rodo nepadorius gestus, liečia ir gadina kitų asmenų daiktus, baksnoja, liečia kitus asmenis;

14.3. mokinio elgesys yra tyčinis, agresyvus, įžūlus, griauantis ugdymo procesą: mokinys vaikšto po klasę, valgo, geria gaiviuosius gėrimus, spjaudosi, šūkauja, mėto šiukšles, naudojami mobiliu telefonu, laužo klasės inventorių, tyčia dėvi striukę klasėje, dėvi netinkamą aprangą, aksesuarus, žaidžia kortomis, replikuoja, atsikalbinėja, grasina kitiems asmenims, tyčia, demonstratyviai vėluoja į pamokas;

14.4. mokinys nereaguoja į mokytojų pastabas ir nevykdo jų nurodymų, pamokų metu naudojami mobiliojo ryšio bei kitomis nereikalingomis pamokai priemonėmis;

14.5. mokinys į pamoką atėjo galimai vartojęs narkotines ar psichotropines medžiagas, alkoholį;

14.6. mokinys į pamoką atėjo nedėvėdamas uniforminio švarko.

15. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas kito Gimnazijos vadovo paskirto darbuotojo arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba.

16. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip ši sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Gimnazijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu, atsižvelgus į Gimnazijos vadovo paskirto darbuotojo (prižiūrėjusio mokinį pakeitus jo ugdymosi vietą) arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV. GIMNAZIJOS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

17. Gimnazijos darbuotojas gali išsikviesti Gimnazijos vadovą ar jo įgaliotą asmenį, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

18. Gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio (-ių) ugdymosi

proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui (-iams).

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

19. Daiktai (reikmenys), draudžiami neštis į Gimnaziją:

19.1. garso ir vaizdo aparatūra, ausinukai, mini žaidimų kompiuteriai;

19.2. kortos, saulėgražos;

19.3. alkoholis, narkotinės ir psichotropinės medžiagos, rūkalai, energiniai gėrimai;

19.4. dujiniai balionėliai, degtukai, žiebtuvėliai;

19.5. šaunamieji ginklai, sprogstamosios medžiagos (pirotechnikos gaminiai);

19.6. aštrūs daiktai (peilis, yla).

20. Jeigu Gimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, Gimnazijos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Gimnazijos vadovą arba jo įgaliotą asmenį.

21. Gimnazijos darbuotojas ir (ar) Gimnazijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

22. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Gimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – Gimnazijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo. Paaikškęs, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, Panevėžio apsk. VPK Kupiškio r. policijos komisariato pareigūnai.

23. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami Panevėžio apsk. VPK Kupiškio r. policijos komisariato pareigūnai.

24. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Gimnazijos vadovo paskirto Gimnazijos darbuotojo.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

25. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

25.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

25.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

25.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

25.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

25.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

25.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Gimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui,

klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Gimnazijos patalpoje, prižiūrimas Gimnazijos vadovo paskirto darbuotojo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Gimnazijos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas Gimnazijos vadovo paskirto darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

26. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

27. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

27.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

27.2. mokinį vedant už rankos;

27.3. guodžiant mokinį;

27.4. pasveikinant mokinį;

27.5. padedant neįgaliam mokiniui;

27.5. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

27.6. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

27.7. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;

27.8. teikiant pirmąją pagalbą.

28. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

28.1. naudojami kaip bausmė;

28.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

28.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

28.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

29. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

30. Gimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Klasių vadovai supažindina mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų su Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašu, jo taikymo sąlygomis ir tvarka.

32. Gimnazijos vadovo paskirti asmenys nuodugnai ir operatyviai išnagrinėja visus skundus, dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo, teisės aktų ir Gimnazijos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

33. Gimnazijos vadovas skiria:

33.1. Gimnazijos darbuotojus, prižiūrinčius mokinius 15, 24, 25.6., 32 punktuose numatytais atvejais;

33.2. įgaliotus asmenis, pagal kompetenciją dalyvaujančius taikant poveikio priemones.

34. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Gimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

35. Tvarkos aprašas aptartas Vaiko Gerovės Komisijos 2022 m. gruodžio 7 d. posėdyje, protokolas Nr. G1-16.

Parengė
Socialinė pedagogė

Audronė Matuzevičienė

2022-12-14